

วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

- เรื่อง ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งให้ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นถอน (ร่าง) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ... จากการเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
- เรียน ๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒) ปลัดกระทรวง
๓) อธิบดีกรมการปกครอง
- สำเนาถึง ๔) เลขธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๔๔๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ และด่วนที่สุด มท.๐๓๐๙.๑/๗๘๑๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

ข้าพเจ้านางเตือนใจ ดีเทศน์ ดร.สุริชัย หวันแก้ว ดร.ฐิรุฒม์ เสนาคำ และนายภควินทร์ แสงคง ในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙/๒ แห่งพ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๕๕ ได้ทราบข้อเท็จจริงว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือส่ง (ร่าง) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ.... ไปยังสำนักเลขธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาปรากฏตามหนังสือ ด่วนที่สุด มท.๐๓๐๙.๑/๗๘๑๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ นั้น

ข้าพเจ้าทั้ง ๔ ในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นแย้งว่า เรื่องดังกล่าวยังไม่สมควรที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเห็นว่า การประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับดังกล่าว ยังไม่เป็นที่ยุติ ยังคงมีความคลาดเคลื่อน ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ทางคณะกรรมการได้รับฟังความเห็นจากชาวบ้านไทยพลัดถิ่นในระหว่างการลงพื้นที่เพื่อทำประชาพิจารณ์ร่างกฎกระทรวงที่จังหวัดตราด และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เมื่อต้นเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา รวมถึงขาดความชัดเจน และน่าจะมีปัญหาทางด้านกฎหมาย อันอาจขัดหรือไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๕๕ โดยมีเหตุผลดังนี้

๑) รายงานการประชุมคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ เห็นว่า รายงานการประชุมฉบับดังกล่าวขาดความชัดเจนในสาระสำคัญ รวมถึงมีความผิดพลาดและไม่เป็นไปตามกฎหมาย กล่าวคือ

๑.๑ ความเห็นแย้ง รวมถึงเหตุผลของผู้ทรงคุณวุฒิที่อภิปรายในที่ประชุม ไม่ถูกบันทึกในรายงานการประชุม ซึ่งขัดต่อมาตรา ๘๓ แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และมาตรา ๙/๔ แห่งพ.ร.บ.พ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๕๕ อาทิ

- ข้อความในตอนท้ายของย่อหน้าที่สองของ ข้อ ๒ (๒) ของกฎกระทรวงฯ ที่ถูกตัดออกไป ย่อมส่งผลให้ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บัตรคนเลข ๐) กลุ่มอื่นเช่นกลุ่ม ๖๕ หรือกลุ่มเลข ๐ ซึ่งทะเบียนประวัติไม่ได้ระบุว่าเป็นผู้มีเชื้อสายไทย อีกทั้งบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บัตรคนเลข ๐) ก็ไม่มีบันทึกข้อความว่าเป็นผู้ที่มีเชื้อสายไทย คนเหล่านี้จะยื่นคำขอพิสูจน์ได้อย่างไร การตัดข้อความดังกล่าวออกก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสหรือตัดสิทธิในการขอพิสูจน์ตนว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่น ทั้งๆ ที่ประเด็นนี้ นายภควินทร์ แสงคง หนึ่งในคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันได้ยังไว้ และ/หรือ

- การยังคงอยู่ของ ข้อ ๒ (๕) ที่ระบุว่า ผู้ขอต้องมีหลักฐานแสดงซึ่งนำเชื่อได้ว่าไม่มีสัญชาติของประเทศอื่น ในประเด็นนี้ชาวบ้านไทยพลัดถิ่นทั้งจังหวัดตราด และจังหวัดระนอง ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งได้พบกับผู้แทนของคณะกรรมการฯ ในการลงพื้นที่ในระหว่างต้นเดือนเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา ก็ได้แสดงถึงข้อห่วงใยถึงการพิสูจน์ที่เกินสมควรของชาวบ้านไทยพลัดถิ่นผู้ยื่นคำขอ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ยืนยันในความเห็นที่ว่า ไม่ควรกำหนดให้เป็นภาระของผู้ยื่นคำขอ

๑.๒ ตามรูปแบบและขั้นตอนการประชุม และทางปฏิบัติโดยทั่วไป มติที่ประชุมของคณะกรรมการจะมีผลก็ต่อเมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาและมีมติรับรอง (หรือไม่รับรอง) รายงานการประชุมก่อน แต่สำหรับการประชุมคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ยังไม่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาเพื่อรับรองรายงานการประชุม นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการเอง ก็ได้ดำเนินการขอมติที่ประชุมเพื่อยกเว้นการรับรองรายงานการประชุมก่อนที่จะดำเนินงานต่อไป แต่ฝ่ายเลขานุการกลับดำเนินการส่งร่างกฎกระทรวงฯ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงเป็นการดำเนินการที่ผิดขั้นตอนและรูปแบบอันเป็นสาระสำคัญ

๒) มีข้อสังเกตด้วยว่า การที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะประธานกรรมการตามที่กฎหมายกำหนด ไม่สามารถเข้าประชุมได้ และได้แต่งตั้งนายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทนนั้น เป็นการดำเนินการที่จะส่งผลให้การประชุมมีผลทางกฎหมายหรือไม่อย่างไร เพราะเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๘๑ - ๘๓ แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔ ประกอบกับมาตรา ๙/๕ แห่งพ.ร.บ.พ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๕๕ ที่กำหนดให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานที่ประชุม กรณีที่ประธานไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และกรณีไม่มีรองประธานกรรมการให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ประธาน ซึ่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย มิได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น รวมถึงข้อสังเกตที่ว่ากรมมอบอำนาจให้นายสุพล ทำหน้าที่ประธานการประชุมดังกล่าว สอดคล้องกับคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๓๔/๒๕๕๕ เรื่องการมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย และภาคผนวก ก รายละเอียดแนบท้ายคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๓๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ หรือไม่ อย่างไร

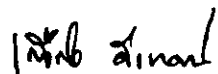
ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ มติดังนี้

(๑) ข้าพเจ้า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ ในฐานะคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น จึงเรียนมายังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้มีคำสั่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการถอนหรือดึงเรื่องกลับจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยทันที เพื่อให้(ร่าง)กฎกระทรวงฯ ได้กลับเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ อันเป็นไปตามรูปแบบและขั้นตอนของการประชุมในรูปแบบของ

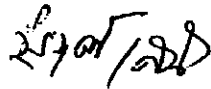
คณะกรรมการ และให้เกิดข้อยุติ โดยการพิจารณาร่วมกันของคณะกรรมการอย่างรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อเคารพ
ต่อเจตนารมณ์แห่งพ.ร.บ.สัญญาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕

(๒) นอกจากนี้ ข้าพเจ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ ขอเรียนมายังฝ่ายเลขานุการของ
คณะกรรมการด้วยว่า ยังมีหลายประเด็นที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ ไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาที่ปรากฏ
ในรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ อันอาจนำไปสู่การไม่
รับรองรายงานการประชุมในการประชุมครั้งต่อไปได้ ตามที่ท่านได้ขอให้คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขหรือ
เพิ่มเติมรายงานการประชุม แล้วแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการทราบภายในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ นั้น ข้าพเจ้า
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ ขอเรียนว่าจะนำส่งข้อคิดเห็นเบื้องต้นต่อรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕
ภายในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และขอให้ท่านนำรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ฯ รวมถึงร่าง
กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ... กลับเข้า
สู่การพิจารณาของคณะกรรมการตามรูปแบบและขั้นตอนการทำงานของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้ข้อยุติ ที่
อยู่บนพื้นฐานการพิจารณาอย่างรอบคอบ รัดกุม มีประสิทธิภาพและยุติธรรม โดยคำนึงเจตนารมณ์แห่ง
พ.ร.บ.สัญญาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕

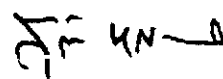
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการโดยเร่งด่วน

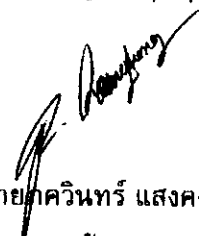
นางเดือนใจ ดีเทศน์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายจิรวุฒิ เสนาคำ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นาย สุริชัย หวันแก้ว
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายภาควินทร์ แสงสง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ